

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин і права

Кафедра германської філології та перекладознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних відносин і права

Віталій ТРЕТЬКО

2022 р.

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна Термінознавство

Освітньо-професійна програма Германська філологія та перекладознавство:

англійська мова та друга іноземна мова

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач	Тарасова Ольга Володимирівна
Профайл викладача	http://transl.khnu.km.ua/2020/02/25/952/
E-mail викладача (ів)	tarasova20olia@gmail.com
Контактний телефон	+380682043445
Сторінка дисципліни	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=7901
Навчальний рік	2022-2023
Консультації	Онлайн у разі необхідності за попередньою домовленістю Meeting ID: 211 307 2041 Passcode: 2023

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни	Кількість годин						Форма семестрового контролю		
					Кредити ЄКТС	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС	Залік	Іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття				
В	Д	2	4	4	120	-		51		69	+		

Анотація дисципліни

Курс "Термінознавство" спрямований на формування професійних умінь та навичок перекладу з англійської мови та на англійську мову на основі отриманих теоретичних знань, а також виховання потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності. Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити: здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; здатність працювати в команді та автономно; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність займатися дослідженням природи мови, її структури, функціонування та розвитку; здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні; здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин і права

Кафедра германської філології та перекладознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних відносин і права

_____ Віталій ТРЕТЬКО

_____ 2022 р.

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна Термінознавство

Освітньо-професійна програма Германська філологія та перекладознавство:

англійська мова та друга іноземна мова

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач	Тарасова Ольга Володимирівна
Профайл викладача	http://transl.khnu.km.ua/2020/02/25/952/
Е-mail викладача (ів)	tarasova20olia@gmail.com
Контактний телефон	+380682043445
Сторінка дисципліни	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=7901
Навчальний рік	2022-2023
Консультації	Онлайн у разі необхідності за попередньою домовленістю Meeting ID: 211 307 2041 Passcode: 2023

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни	Кількість годин						Форма семестрового контролю		
					Кредити ЄКТС	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС	Залік	Іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття				
В	Д	2	4	4	120	-		51		69	+		

Анотація дисципліни

Курс "Термінознавство" спрямований на формування професійних умінь та навичок перекладу з англійської мови та на англійську мову на основі отриманих теоретичних знань, а також виховання потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності. Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити: здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; здатність працювати в команді та автономно; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність займатися дослідженням природи мови, її структури, функціонування та розвитку; здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні; здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Формування мовно-термінологічної компетенції майбутнього фахівця, укладання науково-технічних, навчальних, довідкових текстів з урахуванням особливостей історичного формування й теперішнього стану англійської термінології як підсистеми літературної мови; всебічно розвивати лінгвістичний, соціолінгвістичний, психолінгвістичний і прагматичний компоненти перекладацької комунікативної компетенції шляхом вивчення термінології різних галузей, що об'єктивується високим професійним рівнем виконання різноспрямованих за цільовою мовою (українська та англійська) форм та видів перекладу спеціальної та міжгалузевої термінології.

Завдання дисципліни. Вивчити базові поняття термінології як лінгвістичної науки про терміни та терміносистеми; розкрити шляхи вирішення загальнотеоретичних проблем термінології як складової загального мовознавства, природи терміна, його інтернаціоналізації та лексико-семантичної структури; висвітлити шляхи виникнення та семантичні особливості терміна і терміносистем; сформувати навички дослідження та систематизації лексикографічних та термінологічних матеріалів.

Очікувані результати навчання

Здобувачі освіти мають знати основні етапи розвитку галузевих терміносистем і термінознавства; історичні традиції розвитку термінознавства; володіти ключовими поняттями термінознавства; характеризувати різножанрові тексти та вилучати з них термінологічні одиниці для їхнього подальшого аналізу на рівнях лексикології, словотвірної семантики, прагматики та функційної стилістики; виявляти лексико-семантичні та функційно-прагматичні особливості термінів англійської мови; ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати; накопичувати власний банк знань; уміти перевіряти, обговорювати результати роботи та узагальнювати рекомендації щодо вирішення перекладацьких завдань, пов'язаних із термінознавством; доцільно застосовувати різні види стратегій, методів та прийомів для здійснення ефективного аналізу термінів одноосібно і в команді; здійснювати бібліографічну роботу із залученням сучасних інформаційних технологій.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема практичного заняття	Самостійна робота		
		Зміст	Год.	Джерела
1	3	4	5	6
1	Термінознавство як наука. Основні напрями та проблематика. Загальнотеоретичні засади досліджування термінології як складової загального мовознавства.	Підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання.	8	[3], [4], [2], [6], [8], [25], [26], [28], [29]
2	Термінологічна лексика та її місце в лексичній системі мов. Класифікаційні типи термінологічних одиниць.	Підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання.	6	[3], [4], [5], [6], [8], [29], [30]
3	Термін як об'єкт та предмет термінологічного дослідження. Визначення поняття «термін» в лінгвістичних студіях.	Підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання.	8	[3], [4], [5], [6], [8], [14], [16], [17], [22]
4	Уніфікація. Стандартизація. Організація термінологічних систем на рівні парадигматики. Система термінів.	Підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання.	6	[1], [8], [9], [10], [11], [15], [19], [24]
5	Утворення термінів. Мовні та позамовні чинники формування термінологічних одиниць.	Підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання.	8	[5], [6], [8], [12], [14], [19], [22], [23]
6	Синонімія. Антонімія. Гіпонімічні парадигми.	Підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання.	6	[1], [3], [5], [6], [21], [27], [28], [29]
7	Морфологічний спосіб творення термінів. Семантичний спосіб творення термінів.	Підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання.	8	[4], [5], [13], [20], [21]
8	Прості терміни. Складні та складені терміни. Похідні терміни.	Підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання.	6	[11], [12], [13], [14], [20]
9	Терміни-абревіатури. Конвертовані терміни. Терміни-запозичення.	Підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання.	8	[10], [17], [18], [20], [29]
10	Терміни-неологізми. Застарілі терміни.	Підготовка до практичного	6	[3], [4], [8], [10], [17],

	Терміни-архаїзми. Терміни-оказіоналізми.	заняття. Виконання індивідуального завдання.		[27]
11	Галузева термінологія.	Підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання.	8	[5], [6], [8], [9], [10], [25]
12	Юридична термінологія.	Підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання.	6	[10], [14], [20], [21]
13	Військова термінологія.	Підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання.	8	[5], [6], [17], [18], [20]
14	Термінологія освітньої галузі.	Підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання.	6	[5], [6], [8], [9], [10], [25]
15	Термінологія ІТ та кібербезпеки.	Підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання.	8	[10], [14], [20], [21]
16	Медична термінологія.	Підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання.	6	[5], [6], [8], [12], [14], [21]
17	Підсумковий контрольний захід	Підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання.	8	[11], [12], [13], [14], [20]

Примітка: *Практичні заняття проводяться щотижня по три години.

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати практичні заняття за розкладом, не запізнюватися, домашні завдання виконувати за графіком. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвітати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Під час роботи над індивідуальними завданнями недопустимі порушення правил академічної доброчесності.

Критерій оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи оцінюється за чотирибальною шкалою. Підсумкова оцінка за семестр виставляється із урахуванням всіх оцінок, одержаних студентом за семестр.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота	Семестровий контроль (залік)
Практичні заняття	Тестовий контроль	Індивідуальні завдання	Підсумковий контрольний захід
ВК: 0,5	0,1	0,4	-

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт.

Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інтервальна шкала балів	Вітчизняна оцінка	
A	4,75–5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків
B	4,25–4,74	4	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для

			практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Контрольні питання з дисципліни

1. Термінознавство як наука. Основні напрями та проблематика. Загальнотеоретичні засади досліджування термінології як складової загального мовознавства.
2. Термінологічна лексика та її місце в лексичній системі мов. Класифікаційні типи термінологічних одиниць.
3. Термін як об'єкт та предмет термінологічного дослідження. Визначення поняття «термін» в лінгвістичних студіях.
4. Уніфікація. Стандартизація. Організація термінологічних систем на рівні парадигматики. Система термінів.
5. Утворення термінів. Мовні та позамовні чинники формування термінологічних одиниць.
6. Синонімія. Антонімія. Гіпонімічні парадигми.
7. Морфологічний спосіб творення термінів. Семантичний спосіб творення термінів.
8. Прості терміни. Складні та складені терміни. Похідні терміни.
9. Терміни-абревіатури. Конвертовані терміни. Терміни-запозичення.
10. Терміни-неологізми. Застарілі терміни. Терміни-архаїзми. Терміни-оказіоналізми.
11. Галузева термінологія.
12. Юридична термінологія.
13. Військова термінологія.
14. Термінологія освітньої галузі.
15. Термінологія ІТ та кібербезпеки.
16. Медична термінологія.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна:

1. Зарицький М. С. Актуальні проблеми українського термінознавства. Підручник. – К.: ІВЦ «Видавництво «Політехніка»»; ТОВ «Фірма «Періодика»», 2004.
2. Павлова О. І. Основи термінознавства. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Рівне: Волинські обереги, 2011.
3. Фурт Д. В., Дмитрук Л. А. Термінологія: навчальний посібник [Текст] / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. іноземної філології, українознавства та соціально-правових дисциплін; Д. В. Фурт, Л. А. Дмитрук. Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2020.
4. Павлова О. І. Основи термінознавства. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Рівне: Волинські обереги, 2011.
5. Панько Т. І., Кочан І. М., Мацюк Г. П. Українське термінознавство. – Львів: Світ, 1994.
6. Крижанівська А., Симоненко Л. Актуальні проблеми упорядкування української термінології. – К, 1987.
7. Зарицький М. С. Актуальні проблеми українського термінознавства: Підручник. – К.: ІВЦ «Видавництво «Політехніка»»; ТОВ «Фірма «Періодика»», 2004. – 128 с

Додаткова:

1. Акульшина Н. Т. Сучасна військова термінологія: когнітивно-прагматичні виміри (на матеріалі перської, української та англійської мов). Автореферат дисертації... канд. філол. н. – Київ, 2016.
2. Губич П. В. Соматична метафора в пожежній термінології української, польської та англійської мов. Львівський філологічний часопис. - №6, 2019. С.44-48.
3. Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. Основи термінотворення: Семантичні та соціолінгвістичні аспекти. – К.: KM Academia, 2000. – 218 с.
4. Іванченко М. Ю. Переклад англійської мови галузевої літератури. Охорона праці. Навчальний посібник. Львів: ЛДУБЖД, 2017.
5. Красножан Ж. В. Із спостережень над омонімією в термінології / Українське мовознавство. – 1985. - № 15. – С.3-10.
6. Пальчевська О. С. Гуманітарне розмінування в Україні: комунікація, термінологія, словник // Львівський філологічний часопис.- № 3, 2018. С. 197 – 201.
7. Садовникова Г. В. Когнітивно-інформаційна природа термінів автомобілебудівництва в англійській, німецькій та українській мовах. К: КНПУ, 2016.

8. Тищенко О. В. Мовна концептуалізація небезпеки та ризику в науковій та наївній моделях світу: до проблеми лінгвістики безпеки // *Studia slawistyczne: etnolingwistyka i międzykulturowa komunikacja, Zeszyt IV*, Львів: ЛДУБЖД, Lublin: KUL, 2017, s. 69-89.
9. Tyshchenko O. Polish and English semantic derivation of handicraft terminology contrasted (a case study of interlingual translation equivalents of weaving terminology) // *Науковий часопис Національного педагогічного ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія 9. Сучасні тенденції розвитку мов. Вип. 17.- Київ: НПУ Драгоманова, 2017. С. 203-212.*
10. Модульне середовище для навчання (розміщені усі необхідні матеріали з дисципліни, зокрема завдання для поточного та семестрового контролю знань). <https://msn.khnu.km.ua>
11. Електронна бібліотека університету. http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php
12. Д'яков А., Кияк Т., Куделько З. Основи термінотворення: Семантичні та соціолінгвістичні аспекти. - Київ: КМ Академія, 2000. 218. URL: http://ukrknyga.at.ua/load/movoznavstvo/d_39_jakov_a_kijak_t_kudelko_z_osnov_i_terminotvorenja_semantichni_ta_sociolingvistichni_aspekti/4-1-0-1486 (дата звернення 28.01.2022).
13. Кочан І. М. Системність, динаміка, кодифікація слів з міжнародними кореневими компонентами в сучасній українській мові. К.: 2006. 407с. URL: <http://www.disslib.org/systemnist-dynamika-kodyfikatsia-slivzmizhnarodnymu-korenevymu-komponentamy-v.html> (дата звернення 21.01.2022).
14. <https://www.eionet.europa.eu/gemet/en/about/>
15. <https://agrovoc.fao.org/browse/agrovoc/en/>
16. <https://www.bger.ch/fr/index/jurisdiction/jurisdiction-inherit-template/jurisdiction-jurivoc-home.htm>
17. <https://www.itu.int/pub/S-TERM-DB>
18. <https://www.electropedia.org/>
19. <https://echa-term.echa.europa.eu/>
20. <https://www.wipo.int/reference/en/wipopearl/>
21. <https://www.microsoft.com/en-us/language>
22. <https://www.bk.admin.ch/bk/en/home/dokumentation/languages/termdat.html>
23. <https://iate.europa.eu/home>